

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 469/2011-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. decembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. P. P., B., zastúpeného advokátom Mgr. P. S., Advokátska kancelária S. a spol., s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžo/201/2010 z 23. februára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. P. P. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. júna 2011 doručená sťažnosť JUDr. P. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Sžo/201/2010 z 23. februára 2011 ďalej len („rozsudok najvyššieho súdu“) a postupom, ktorý mu predchádzal.

2. Žalobou z 29. októbra 2009 podanou na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sa sťažovateľ domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“) č. 613 z 8. septembra 2009, ktorým po podaní návrhu na začatie disciplinárneho konania dočasne pozastavila výkon funkcie sudcu sťažovateľovi. Krajský súd uznesením sp. zn. 1 S 169/2009 z 13. mája 2010 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) konanie zastavil a účastníkom nepriznal náhradu trov konania. Uznesenie o zastavení konania krajský súd odôvodnil predovšetkým tým, že rozhodnutie súdnej rady o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu je rozhodnutím predbežnej povahy s dočasnou účinnosťou, a ako také je preto vylúčené podľa § 248 písm. a) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) z preskúmania súdom na základe žaloby podľa druhej hlavy a piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

3. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie, ktorým namietal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 205 ods. 2 písm. f) OSP. Sťažovateľ v odvolaní vytykal krajskému súdu, že sa nemal na prvom mieste zaoberať formálnym vyhodnotením napadnutého rozhodnutia ako rozhodnutia predbežnej povahy, ale naopak, postupom podľa čl. 152 ods. 4 ústavy sa mal vysporiadať s tým, či napadnuté rozhodnutie súdnej rady ako správneho orgánu nezasiahlo do jeho základných práv v tom duchu, ako to predpokladá ústavnoprocená záruka obsiahnutá v čl. 46 ods. 2 ústavy. Súčasne krajskému súdu vytykal, že nekonal a vôbec sa nezaoberal riešením otázky, či sa napadnuté rozhodnutie dotýka jeho práv, ktorých porušenie v konaní namietal. Z dôvodu odôvodnenia svojich tvrdení poukázal sťažovateľ na nálezy ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 284/09 a sp. zn. III. ÚS 70/09.

4. Najvyšší súd ako súd odvolací napadnutým uznesením potvrdil uznesenie krajského súdu, keďže dospel k záveru, že odvolanie v danej veci nie je dôvodné.

5. Podľa sťažovateľa uznesenie najvyššieho súdu a postup, ktorý mu predchádzal, porušil jeho označené základné práva podľa ústavy a dohovoru. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ argumentoval, že rozhodnutie súdnej rady predstavuje právnu prekážku jeho

výkonu povolania sudcu a zároveň sa priamo týka aj jeho základného práva na voľbu a výkon povolania i práva na odmenu, keďže v dôsledku rozhodnutia súdnej rady nemôže ďalej vykonávať svoje povolanie a má nárok iba na výrazne znížený plat sudcu. Z uvedených dôvodov a s poukazom na čl. 46 ods. 2 ústavy je preto nutné vykladať ustanovenie § 248 OSP tak, že rozhodnutie súdnej rady o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu podlieha súdnemu preskúmaniu v správnom súdnictve. Napokon sťažovateľ v sťažnosti namietal aj postup súdnej rady pred vydaním rozhodnutia a rovnako aj samotné rozhodnutie súdnej rady, ktoré podľa jeho názoru v rozpore s § 47 ods. 1, 3 a 4 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov neobsahuje žiadne odôvodnenie a ani poučenie o opravnom prostriedku.

6. *V petite sťažnosti sťažovateľ žiadal vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jeho označených základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý mu predchádzal, zrušil uznesenie najvyššieho súdu a vrátil vec na nové konanie.*

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

12. Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 2 OSP v správnom súdnictve preskúmajú súdy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie a postup správneho orgánu“).

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 248 písm. a) OSP súdy nepreskúmajú rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania.

13. Podstatu predloženej sťažnosti tvorí posúdenie právnej otázky, či rozhodnutie súdnej rady *o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu podlieha alebo nepodlieha súdnemu preskúmaniu v správnom súdnictve podľa piatej časti druhej hlavy OSP.*

14. *Najvyšší súd odôvodnil výrok sťažnosťou napadnutého uznesenia v podstatnom takto: „Odvolací súd vychádzajúc z názoru Ústavného súdu SR vysloveného v uznesení č. I. ÚS 162/09-55 z 24. 6. 2009, v ktorom ústavný súd konštatoval, že rozhodnutie o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu nie je rozhodnutím konečným, ale iba dočasným a súvisí v okolnostiach danej veci s disciplinárnym konaním za čin, za ktorý môže byť odvolaný z funkcie sudcu (§ 22 ods. 1 zákona o sudcoch) a dotknutý sudca môže žiadať súdnu radu zrušiť takéto rozhodnutie opakovane po uplynutí 4 mesiacov od posledného rozhodnutia (§ 22 ods. 5 zákona o sudcoch), ako aj vychádzajúc z konkrétnych okolností daného prípadu, z ktorých je zrejmé, že Súdna rada SR napadnutým rozhodnutím prvýkrát rozhodovala vo veci dočasného pozastavenia výkonu funkcie sudcu v prípade žalobcu (§ 250i ods. 1 O. s. p.), dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovanej Súdnej rady SR v danej veci treba považovať za rozhodnutie predbežnej povahy, s účinkami nespôsobilými porušiť subjektívne práva žalobou, alebo jeho základné práva a slobody,*

ktorých porušenie namietal v žalobe, majú za to, že žalobca sa bude môcť domáhať ochrany proti rozhodnutiu v merite veci.

Pokiaľ žalobca v žalobe namietal, že napadnutým rozhodnutím došlo k porušeniu jeho práva ustanoveného v čl. 12 ods. 4 ústavy, odvolací súd dospel k záveru, že porušenie alebo neporušenie tohto práva môže byť predmetom posudzovania v disciplinárnom konaní a napadnutým rozhodnutím nemohlo dôjsť k jeho porušeniu.

Odvolací súd nesúhlasil ani s námietkou žalobcu, týkajúcou sa porušenia čl. 48 ods. 1, veta prvá ústavy, v zmysle ktorej ústavnej úpravy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi, pretože z obsahu citovaného článku ústavy priamo vyplýva, že v danom prípade nejde o porušenie základného práva žalobou.

Odvolací súd taktiež nemohol prihliadnuť na tvrdenie žalobou, že pozastavenie výkonu funkcie sudcu je v rozpore s čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 144 ods. 1 ústavy, s poukazom na čl. 145 ods. 2 ústavy a na právo výkonu povolania, keďže z jeho tvrdenia nevyplýva, akým spôsobom bolo porušené jeho právo podľa čl. 30 ods. 4 ústavy, v zmysle ktorého občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám, ako aj, akým spôsobom bolo porušené jeho právo podľa čl. 144 ods. 1 ústavy, v zmysle ktorého sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom, resp. právo na výkon povolania podľa čl. 35 ods. 1.

Odvolací súd sa nemohol stotožniť ani s tvrdením žalobcu, že pozastavenie výkonu funkcie sudcu je v rozpore s čl. 20 ods. 1 ústavy, teda právo vlastníť majetok resp. jeho prírastky, pretože preskúmaným rozhodnutím nedošlo v konečnom dôsledku, k pozastaveniu výkonu jeho funkcie sudcu, ale len k dočasnému pozastaveniu výkonu funkcie a jeho právo vlastníť majetok a prírastky z neho plynúce tým nebolo porušené, s prihliadnutím aj na skutočnosť, že za predpokladu splnenia zákonných podmienok ustanovených v § 22 ods. 9 zákona o sudcoch sa doplatí sudcovi rozdiel, o ktorý bol jeho funkčný plat skrátený pominutím dôvodov.

Odvolací súd sa taktiež nestotožnil s tvrdením žalobcu o porušení práva prezumpcie neviny podľa čl. 50 ods. 2 ústavy, pretože preskúmaným rozhodnutím žiadnym spôsobom nebolo zasiahnuté do tohto práva, keďže otázka viny alebo neviny týmto rozhodnutím nebola nijako podmienená a ani nebola predmetom konania mu predchádzajúceho.

Z uvedených dôvodov, s prihliadnutím na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (II. ÚS 50/01, II. ÚS 236/02, I. ÚS 3/01) a aj ako to vyplýva z nálezu ÚS SR III. ÚS 138/03-29, ochrana základného práva podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy SR, odvolací súd skúmal nielen formálne znaky (povahu) rozhodnutia predloženého k súdnemu prieskumu, ale tak isto aj či sa toto rozhodnutie svojím obsahom nedotýka niektorého z namietaných základných práv alebo slobôd žalobcu.

Senát odvolacieho súdu po preskúmaní danej veci vzhľadom k tomu, že na základe vyššie uvedených dôvodov v danom prípade napadnutým rozhodnutím žalovanej nedošlo k porušeniu základných práv žalobcu, ktoré namietal v žalobe, a vychádzajúc z princípu generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, kedy odopretie súdnej ochrany vo veciach preskúmania rozhodnutí orgánov verejnej správy je dovolené v prípade, ak tak ustanoví zákon, dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovanej nepodlieha súdnemu prieskumu.“

15. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

16. Z uvedených dôvodov ústavný súd skúmal obsah sťažnosti a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu iba v tom rozsahu, či konajúcim súdom zvolená interpretácia právnych predpisov nebola neodôvodnená až do takej miery, že by to mohlo mať za následok porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

17. Podľa názoru ústavného súdu sťažnosťou napadnuté uznesenie najvyššieho súdu jasne a zrozumiteľne podáva výklad aplikovaných právnych predpisov a dostatočne odôvodňuje svoj výrok. V uznesení najvyššieho súdu ústavný súd pri predbežnom

prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu. Sťažnosťou napadnuté uznesenie je vnútorne logické, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu, nie je arbitrárne a zrozumiteľným spôsobom dáva odpoveď na všetky otázky, prečo nebolo vyhovené odvolaniu sťažovateľa.

18. Nad rámec už uvedeného ústavný súd v súlade s odôvodnením napadnutého uznesenia najvyššieho súdu pripomína, že zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“) upravuje vo svojom piatom diele nazvanom „Dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu“ dočasné opatrenie vo vzťahu sudca k štátu, ako aj účinky vyplývajúce z tohto opatrenia a zákonné podmienky ich zániku. Rozhodnutie o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu nie je rozhodnutím konečným, ale iba dočasným, a súvisí v okolnostiach danej veci s disciplinárnym konaním za čin, za ktorý môže byť odvolaný z funkcie sudcu (§ 22 ods. 1 zákona o sudcoch). Dotknutý sudca môže žiadať súdnu radu zrušiť takéto rozhodnutie opakovane po uplynutí štyroch mesiacov od posledného rozhodovania (§ 22 ods. 5 zákona o sudcoch). Navyše dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu, ktorý je disciplinárne stíhaný, môže trvať ex lege maximálne po dobu dvoch rokov (§ 22 ods. 4 zákona o sudcoch).

19. K námietkam sťažovateľa k rozhodnutiu súdnej rady ústavný súd ďalej uvádza, že zákonom predpokladaná *dočasnosť* ako imanentný a základný znak napadnutého rozhodnutia súdnej rady zároveň determinuje nemožnosť porušenia sťažovateľom označených základných práv. V daných okolnostiach prípadu nemožno hovoriť o upretí základného práva na voľbu a výkon povolania, pretože odvolať sťažovateľa z funkcie sudcu možno iba meritórnym rozhodnutím, a nie napadnutým rozhodnutím dočasnej povahy, a ani o porušení práva na odmenu, pretože v prípade splnenia zákonných podmienok bude sťažovateľovi doplatený rozdiel, o ktorý bol jeho funkčný plat skrátený (§ 22 ods. 9 zákona o sudcoch).

20. Ústavný súd nezistil ani žiadne skutočnosti, ktoré by signalizovali porušenie základného práva na prerokovanie vecí v prítomnosti sťažovateľa garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy. Je pravdou, že sťažovateľ nebol prítomný pri prejednaní vecí súdnou radou, avšak neprítomnosť sťažovateľa nie je zákonnou prekážkou prijatia rozhodnutia o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu, ktoré je dočasnej povahy. Základné právo sťažovateľa byť prítomný pri prejednaní jeho vecí podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je zaručené a bude realizované pri ústnom pojednávaní v rámci disciplinárneho konania voči sťažovateľovi (§ 127 zákona o sudcoch).

21. Naostatok ústavný súd vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že napadnuté rozhodnutie súdnej rady o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu „*neobsahuje žiadne odôvodnenie a ani poučenie*“, poukazuje na svoje rozhodnutia vo viacerých veciach (napr. I. ÚS 83/06, III. ÚS 79/04), v ktorých zaujal konštantný názor, že výsledok hlasovania v súdnej rade (ako samosprávnom orgáne *sui generis*, ktorý vykonáva pôsobnosť aj orgánu verejnej správy, pretože sa podieľa na riadení a správe súdov – I. ÚS 62/06, pozn.) sa neodôvodňuje, pričom za hlasovanie nemožno brať hlasujúceho na zodpovednosť. Ústavná a zákonná úprava nepripúšťa v predmetných súvislostiach ani možnosť odvolania proti rozhodnutiu.

22. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (*mutatis mutandis* rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

23. Ústavný súd konštatuje, že z obsahu sťažnosti nevyplýva priama súvislosť medzi označeným nekonaním súdnej rady a základnými právami sťažovateľa garantovanými v čl. 40, čl. 38 ods. 1 a čl. 36 písm. c) ústavy, preto bolo potrebné v tejto časti sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

24. Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti, tak ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

25. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2011